

IISG collecties: Internationale organisaties

[Inleiding](#) | [Archieven](#) | [Bibliotheek](#) | [Hoogtepunten](#) | [Contact](#)

Inleiding

Internationale organisaties nemen binnen de collecties van het IISG een belangrijke plaats in. De opkomst van de vroege arbeidersorganisaties hield rechtstreeks verband met arbeidsmigratie, zowel binnen Europa als wereldwijd. De arbeidersbeweging poogde de internationale solidariteit te voeden via socialisme en vakorganisatie. Bronnen met betrekking tot de Internationales - van de Eerste tot en met de Vierde en verder - behoren tot de kern van het verzamelgebied van het IISG. Klassiekers in de archievensector zoals [Karl Marx](#), [Friedrich Engels](#), [Karl Kautsky](#) en [Moses Hess](#) reiken ver over nationale grenzen heen. Het IISG bewaart de archieven van diverse internationale vakbondsfederaties, studenten- en vredesorganisaties. [Amnesty International](#) en [Greenpeace](#) hebben hun collecties aan het IISG toevertrouwd.

In de bibliotheek van het IISG is geschiedenis van internationale organisaties en de sociale geschiedenis wereldwijd sinds de vroeg-moderne tijd vanuit verschillende perspectieven te bestuderen. Door de inlijving van een aantal speciale verzamelingen biedt de bibliotheek méér dan sociale geschiedenis alleen. Zo is er veel materiaal met betrekking tot de autonomen en antiglobalisten, alternatieve economie en ecologie, de vrouwen- en homobeweging.

De verzameling is op verschillende manieren ontsloten. In de [archievenindex](#) vindt men de individuele archiefbeschrijvingen en een lijst van alle archieven per land, (zoek op Internationale Organisaties dan wel het land van geboorte of vestiging van de persoon of organisatie in kwestie).

Boeken, periodieken en beeld- en geluidmateriaal zijn te vinden via de [bibliotheekcatalogus](#). Ook is het mogelijk om via één zoekopdracht de archievenindex, bibliotheekcatalogus en andere dataverzamelingen te raadplegen via [search](#).

Archieven

De Internationales

De meeste stukken met betrekking tot de eerste Internationale ([International Working Men's Association](#)) en de [Tweede Internationale](#) zijn te vinden in persoonsarchieven uit deze tijd, bijvoorbeeld bij [Johann Philipp Becker](#), medeoprichter van de IWMA, of bij [Hermann Jung](#), die vele jaren in de Assemblée zat. Het IISG heeft ook de archieven van [Victor Adler](#), [Karl Kautsky](#), [Henri van Kol](#) en [Pieter Jelles Troelstra](#), die verbonden waren aan het Internationaal Socialistisch Bureau (ISB) van de Tweede Internationale. De scheuring binnen dit ISB en de controverses die de Eerste Wereldoorlog teweegbracht zijn gedocumenteerd in het archief van de Zwitserse

afgevaardigde [Robert Grimm/Zimmerwalder Bewegung](#). De archieven van de [Labour and Socialist International](#) en [Friedrich Adler](#) bevatten rijke bronnen over de periode tussen de wereldoorlogen. De moderne [Socialistische Internationale](#) (*1951) en haar nevenorganisaties, zoals de [Socialist International Women](#) en de [Socialist Educational International](#), hebben hun archieven op het IISG gedeponeerd.

Microfilmkopieën van archieffondsen in andere instellingen, zoals het Moskouse RGASPI, maken het mogelijk ook de [Communistische Derde Internationale](#) in Amsterdam te bestuderen. Specifieke discussies en landenbureau's van de Comintern zijn te vinden in de collecties [Azerbeidzjan, Iran en Turkije](#), [Indonesië](#) en [Nederland](#).

Veel persoons- en organisatiearchieven op het IISG hebben hun wortels in de Vierde Internationale, zoals [Trotsky/International Left Opposition](#), [Sania Gontarbert](#), [Ernest Mandel](#), [Rodolphe Prager](#), [George Vereeken](#) en de [Quatrième Internationale Posadiste](#).

Greenpeace en Amnesty International

De archieven van [Greenpeace](#) en [Amnesty International](#) zijn belangrijke recente aanwinsten binnen de collecties van het Instituut. Greenpeace heeft niet alleen het archief van haar internationaal secretariaat, maar ook ook het foto- en filmarchief aan het IISG toevertrouwd. Sinds het midden van de jaren '80 is deze organisatie over de hele wereld actief, met nationale en regionale bureaus in 41 landen. Het archief van het Europese milieusecretariaat wordt binnenkort verwacht. De archieven van Amnesty beslaan de periode vanaf de stichting in 1961 tot nu. Veel onderzoeksrapporten over specifieke landen zijn hier te vinden.

Arbeids- en studentenorganisaties

Het omvangrijke archief van de [International Confederation of Free Trade Unions](#) (ICFTU) is een vaak geraadpleegde bron voor de geschiedenis van de vakbeweging in de Derde Wereld sinds de jaren '50. De [European Trade Union Confederation](#) (ETUC), de [Miners' International Federation](#), [federaties van fabrieksarbeiders](#) en [postbeambten](#) deponeren hun archieven op het IISG. De [International Labour Organization](#) (1919) in Geneve is vertegenwoordigd. De [World Crafts Council](#) (1964) is een international NGO die hulp en advies biedt aan ambachtslieden en pleit voor erkenning van hun werk, met de nadruk op culturele en nationale achtergronden en verschillen.

Internationale studenten en jeugd-organisaties van verschillende signatuur zijn op het IISG vertegenwoordigd, zoals de [International Union of Students](#), [World Federation of Democratic Youth](#), [World Assembly of Youth](#), [International Union of Socialist Youth](#), zijn op het IISG vertegenwoordigd.

Vredesbeweging

De vredesbeweging heeft per definitie een internationaal karakter. De archieven van de [War Resisters International](#) (WRI) bevat ook stukken van vòòr de

stichtingsdatum in 1921. Samen met het archief van het [European Bureau for Conscientious Objection](#) vormt het archief van de WRI een mooie bron voor de bestudering van dienstweigering door gewetensbezwaarden. De [Rassemblement Universel pour la Paix](#) (1935) probeerde steun te organiseren voor de vredestaken van de Volkerenbond door allerlei initiatieven te coördineren, of ze nu van communisten, conservatieven, atheïsten of religieuze stamden. Het [Balkan Peace Team](#) of het [Comité Palestine et Israël vivront](#) zijn vredesorganisaties die zich richten op een bepaald gebied.

Bibliotheek en documentatiecollecties

Vanzelfsprekend bevat de studiebibliotheek van het IISG alle relevante publicaties op het gebied van global labour history, de theorie en geschiedenis van de internationale arbeidersbeweging, arbeidsrelaties, arbeidsmigratie en zo voort. Bovendien zijn de publicaties vanuit de sociale bewegingen zelf te raadplegen. Gedrukte bronnen uitgaande van de International Working Man's Association (IWMA) zijn compleet aanwezig van 1864 tot 1876. Hetzelfde geldt voor de Tweede Internationale van 1889 tot 1914 en zijn sociaal-democratische opvolgers na 1914. Op enkele uitzonderingen na is ook de Derde Internationale goed vertegenwoordigd. De originele periodieken vormen hier de pijlers van de collectie.

Tot de bibliotheek behoren ook speciale en thematische collecties boeken, pamfletten en periodieken. Deze zijn te vinden door in de bibliotheekcatalogus te zoeken op Speciale Collecties. Drie van die grote collecties zijn:

- Bijna 6000 titels van de coöperatiebeweging (productie- en verbruikerscoöperaties) wereldwijd, te vinden onder collectiecode Cooperations
- International Mass Media Research Center (IMMRC) is een speciale bibliotheek met marxistische geschriften over massacommunicatie en cultuur, met boeken, tijdschriften, manuscripten en documentatie over alle aspecten van communicatie en cultuur in meer dan vijftig landen (collectiecode IMMRC)
- bijna 1000 titels vanuit de nieuwe sociale bewegingen wereldwijd (collectiecode CSD)

Veel archieven en collecties bevatten ook foto's en andere audiovisuele documenten. Deze zijn overgebracht naar de afdeling [Beeld en Geluid](#). Zo heeft Greenpeace ook zijn foto- en film-archief bij het IISG in bewaring gegeven. Zo is ook de complete verzameling attributen behorend bij de demonstratie van antiglobalisten in [Hongkong](#) (december 2006), waaronder T-shirts, reddingsvesten, vlaggen, beelden en gadgets, in de afdeling Beeld en Geluid te vinden.

Al deze items zijn met verschillende zoekacties te vinden in de [catalogus](#) of via [search](#).

Hoogtepunten

Hoogtepunten zijn kleine webpresentaties die een bijzondere aanwinst of een onderdeel van een collectie onder de aandacht brengen. Bekijk het onderstaande recente voorbeeld of één van de andere hoogtepunten uit de lijst.

[Betwiste vakantiebestemmingen](#)

Toeristenparadijs en politiestaat: die twee kunnen heel goed samengaan. Een dozijn controversiële vakantiebestemmingen, van 1933 tot nu, is hier bijeengebracht. De focus is steeds die van de oppositie tegen de heersende regimes.

Andere hoogtepunten uit de collecties Internationale Organisaties:

[Alexander Herzenstichting](#) / [Amnesty International Campagnes](#) / [Arbeidersolympiades](#) / [Gerd Arntz. Kunst aan het volk](#) / [Buttoncollectie](#) / [The Chairman smiles](#) / [Communistisch manifest](#) / [Posters Europese verkiezingen](#) / [Greenpeace fotoarchief](#) / [IALHI Webmuseum](#) / [Internationale Situationniste](#) / [Portretten van Lenin](#) / [Press Freedom posters](#) / [Rode Boekjes](#) / [Betwiste vakantiebestemmingen](#) / [Vakantiegroeten](#) / [Veiligheid op de werkplek](#) / [Vredesbeweging](#)

Bekijk ook de [hoogtepunten](#) uit andere collecties.

Contact

Voor algemene inlichtingen over collecties wendt u zich tot de inlichtingenbalie: vraag@iisg.nl.

Heeft u zelf een collectie of een enkel stuk aan te bieden? Neem dan contact op met Huub Sanders, hsa@iisg.nl.

Zie [Publieksdiensten](#) voor informatie over het raadplegen van collecties of het bestellen van reproducties.

U kunt het instituut ondersteunen door lid te worden van [Vrienden van het IISG](#).

Zie ook: [IALHI - International Association of Labour History Institutions](#)